

Ա Ր Ի Ի Ն Ը

2.

ԱՐԵԱՆ, ՀԵՐՄԱՆ ԳՆԴԻԿՆԵՐԸ (Շար.)

Հերմակ գնդիկները միայն անգործարանական մասնիկները չէ որ կրնան որսալ, մարտել և անմարտելի միացորդները դուրս վտարել, ինչպէս այդ կ'ընեն բոլոր միւս բջիջ կենդանիները կաթիլ մը քուրի մէջ, այլ նաեւ արիւնին կամ մեր հիւսուածքներուն մէջ պատահարաւ մտած մանրէները:

Ըսենք երկու խօսքով թէ մանրէները շատ փոքր, մանրագիտակային միարջիջ արարածներ են, որոնք, տիեզերական անտեսութեան մէջ, կարգ մը կարեւոր դերերու շարքին մարդկային և կենդանական շատ մը հիւանդութիւններու պատճառ կը հանդիսանան:

Մանրէները՝ որոնք տարածուած են օդին, ջուրին մէջ, գետին վրայ, կրնան մանել մեր թոքերու, ստամոքսի, աղիքներու և մորթի վերքերուն, և խոցերէն օգտուելով՝ մեր կազմուածքին մէջ, հոն աճիլ և զարգանալ և առաջ բերել վարակիչ հիւանդութիւններ, ինչպէս թոքախտը, քոլերան, ժանտախտը, մալարիան, կեղծմաշկը, ժանտառնոցը և այլն:

Բաւական է որ մեր կազմուածքին որ և է մէկ մասին մէջ մըտնեն այդ մանրէները և ահա ամէն կողմէն զէպի այդ կէտը կը շարժին ճերմակ գնդիկները, դուրս կ'ելլեն մազերակներու պատերէն, իրենց թաթիկներով կը շրջապատեն մանրէները, իրենց մէջ կ'առնեն և կ'աշխատին մարտել և ոչնչացնել ինչպէս ճարպի մասնիկ մը կամ սպիտային նիւթի կտոր մը:

Ամէն տեսակ վարակիչ հիւանդութիւններու ընթացքին, մահու և կենաց կատաղի պայքար մըն է, որ տեղի կ'ունենայ ճերմակ գնդիկներու և մանրէներու մէջ, երբ այդ կողի մէջ յաղթող հանդիսանան ճերմակ գնդիկները, մեր կազմուածքը կ'ազատուի հիւանդութեան վտանգէն: Իսկ եթէ մանրէները յաղթեն, անոնք կը մեռնեն զիրենք շրջապատող ճերմակ գնդիկները, ազատ կ'աճին, կը վարակեն, կը թունաւորեն և կը մեռնեն հիւանդ մարմինը:

Այդ կռիւին մէջ յաղթողը, ինչպէս ամէն կռիւի մէջ, միշտ ուժեղըն է. այստեղ ևս կը գործադրուի բնութեան անխիղճ օրէնքը՝ ուժեղը կը տիրէ թոյլին:

Բայց մանրէներու զէմ կռուին մէջ, ճերմակ գնդիկները չեն բաւականանար միայն ֆիզիքայէն բնաջնջելով զանոնք: Միեւնոյն ժամանակ անոնք կ'արտադրեն այնպիսի նիւթեր—հակաթոյներ—որոնք խառնուելով արեան՝ մեր արեան շիճուկին կուտան — ինչպէս տեսանք—մանրէասպան ուժ մը, ինչպէս նաեւ մանրէները կուտակելու և լուծելու յատկութիւնները:

Մեր կազմուածքին մէջ պատրաստուած հակաթոյնները կրնան օգտակար ըլլալ ուրիշ վարակուած հիւանդ կազմուածքի մը մէջ մանրէները ոչնչացնելու. այդ սկզբունքին վրայ է հիմնուած շիճաբուժութիւնը: Այս առթիւ պէտք է յիշել ոռու գիտնական Մէլնիկովի անունը, որ գտաւ և նկարագրեց ճերմակ գնդիկներու մանրէա-կեր յատկութիւնը և Շարլ Ռիշէի, Ռուի, Պէրինկի, Բիւխնէրի անունները, անոնք հիմնեցին և զարկ տուին շիճաբանութեան և շիճաբուժութեան:

Ճերմակ գնդիկները ունին նաեւ ուրիշ կարողութիւններ: Անոնք կը գիւրացնեն սնունդներու իւրացումը (assimilation) մեր հիւսուածքներու բջիջներուն կողմէն: Արդարեւ, անոնք կ'արտադրեն այնպիսի նիւթեր, որոնց չնորհիւ ոսլան (amidon), ճարպային մասնիկները, ինչպէս նաեւ սպիտիները, որոնք աղիքային մարսողութենէն վերջ արիւնին մէջ կ'անցնին, կը փոխակերպուին այնպիսի վիճակներու, որ մեր մարմինի բջիջները այլևս դժուարութիւն չեն կրեր զանոնք մարսելու, իւրացնելու:

Երբ մեր կազմուածքին մէկ մասը պէտք ունենայ սովորականէն աւելի սնունդի, հիւանդութենէ, վէրքերէ ապաքինելու պարագային, կամ չափազանց գործունէութեան պատճառով, սպիտակ գնդիկներն են, որ մեծ քանակութեամբ խումբելով դէպի այդ օրկանները, անոր կը բերեն կորուստը փոխարինող նոր և առատ սննդանիւթեր:

Բայց այդ պարագային անոնք ունին ուրիշ և բոլորովին տարբեր պաշտօն մը եւս:

Մեր կազմուածքին մէջ չկայ գործարան մը, հիւսուածք մը, բջիջ մը, որ մեր կեանքին ընթացքին քանի մը անգամ չնորոգուի: Մկանները, ջիղերը, միւսնալարերը հիւսուածքը՝ ոսկորները շարունակաբար կը փոխեն, կը վերանորոգեն իրենց բջիջները: Հիները կը մաշին, կը քայքայուին և նորերը կուգան անոնց տեղը բոնելու: Ինչպէս տեսանք, նորերուն սննդանիւթերը կամ վերաշինութեան նիւթերը ճերմակ գնդիկներն են որ կը հայթայթեն, բայց մաշած, մեռած բջիջներու դիակները, մնացորդները, նոյնպէս կը կլանուին ճերմակ գնդիկներուն կողմէ և այդպէսով կը հեռացուին պատերազմի դաշտէն:

Այնպէս որ ճերմակ գնդիկները ոչ միայն կը պաշտպանեն մեր կազմուածքը արտաքին յարձակումներու դէմ, ոչ միայն մարսելի, իւրացուելի կը դարձնեն բջիջներուն յատկացուած սննդանիւթերը և կը տարածեն ու կը բաժնեն զանոնք ըստ պէտքի և ըստ պատկանելութեան մեր կազմուածքի ամենամութ անկիւնները, այլև կը կատարեն բարեխղճութեամբ աղտահանիչներու դերը և կը մաքրեն մեր կազմուածքը հոն կուտակուած անմաքրութիւններէն: